

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Примљено: 4 AUG 2015		
Ојед.сек./од.	Предмет	Прилог
6	25.12.28	30853

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
ВОЈНОБЕЗБЕДНОСНА АГЕНЦИЈА

бр. 14699-1
14 AUG 2015 године
БЕОГРАД

Чувати до
Функција 28 / редни број 6
Датум 12.08.2015.
Обрађивач

Одговор, д о с т а в љ а.-

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Веза: акт заштитника грађана дел. бр. 23156, 15. јуни 2015. године

Војнобезбедносна агенција је проучила Ваш акт и препоруке из акта. Полазећи од законом прописаних обавеза, на које сте нас подсетили у пропратном акту, овим путем Вас, у предвиђеном року, обавештавамо о поступању по препорукама које се односе на ВБА.

У Делу 2, поднаслов 2.1, навели сте осам пропуста које је наводно учинила ВБА, па ћемо Вам таксативно и одговорити:

- Није тачна тврдња да је ВБА поступала незаконито јер су **припадници ВБА поступали у складу са Законом о ВБА и ВОА („Службени гласник Републике Србије”, бр. 88/2009, 55/2012 и одлука УС И 17/2013).** Такође, није тачна тврдња да је ВБА поступала по налогу министра одбране јер су **припадници ВБА поступали у складу са Законом о ВБА и ВОА и наређењима директора ВБА.**

Овлашћена лица ВБА нису прикупљала податке **узимајући изјаве од физичких лица**, већ су обавила оперативни разговор са потенцијалним очевицима догађаја. Пошто је на основу **оперативног разговора** процењено да та лица не располажу другим информацијама осим оних које су виђене на снимку телевизијске екипе која се задесила на лицу места, овлашћена службена лица ВБА **нису прикупила обавештења од грађана** у форми службене белешке према одредбама Законика о кривичном поступку. Овлашћена службена лица ВБА су у вези са тим сачинила само **оперативни извештај**, на начин и у форми која је одређена прописима који уређују рад ВБА, а не на основу одредаба Законика о кривичном поступку.

Није тачна ни тврдња да су овлашћена службена лица ВБА **одузела предмете од правних лица**. Истичемо да овлашћена службена лица ВБА **нису одузела предмете од правних лица**, већ су поступала на основу одредаба члана 286 став 2 Законика о кривичном поступку, односно да нису одузели предмете који могу послужити као доказ у кривичном поступку на основу члана 147, став 1 Законика о кривичном поступку. Наиме, у члану 147, став 2 Законика о кривичном поступку прописано је да у предмете из става 1 тог члана спадају и уређаји за аутоматску обраду података и уређаји и опрема на којој се чувају или се могу чувати електронски записи. У конкретном случају овлашћена службена лица ВБА нису одузела од пословних банака уређаје за аутоматску обраду података и уређаје и опрему на којој се чувају или се могу чувати електронски записи, **већ су пословне**

банке, на писмени захтев ВБА, доставиле само компакт-диск са снимљеним материјалом. Да је установљено да у предметном догађају има елемената кривичног дела из надлежности ВБА за које се гони по службеној дужности, ВБА би на основу члана 152, став 3 Законика о кривичном поступку извршила претресање, односно привремено одузимање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи на основу наредбе суда, а по захтеву тужилаштва. Такође, снимке са камера су овлашћена службена лица ВБА прибавила у склопу **безбедносне** и контраобавештајне заштите **штићеног лица**, тражећи снимке од банака писменим путем. ВБА се позвала на члан 286 Законика о кривичном поступку и члан 9 Закона о ВБА и ВОА, због тога што од почетка није имала сазнања да ли је извршено кривично дело, па се, за сваки случај, позвала и на одредбу члана 9 Закона о ВБА и ВОА. Напомињемо да је ВБА овлашћена да поступа и по једном и по другом основу истовремено. Војнобезбедносна агенција је овлашћена и дужна да контраобавештајно и безбедносно штити не само штићена лица већ и **лица која учествују у њиховом непосредном обезбеђењу**. У конкретном случају, су то била двојица припадника Војне полиције.

- Када је у питању примена овлашћења према лицима која нису припадници Војске Србије и која нису запослена у Министарству одбране, овлашћена службена лица ВБА су поступала у складу са чланом 19, став 2 и чланом 23, став 2 Закона о ВБА и ВОА, односно овлашћена службена лица ВБА нису била у законској обавези да се за радње које су предузимала обрате **Безбедносно-информативној агенцији и Полицији за сарадњу**.
- **Тачно је да ВБА није обавестила надлежно јавно тужилаштво о подацима прикупљеним од грађана, и то зато што овлашћена службена лица ВБА нису поступала по Законнику о кривичном поступку нити су дошла до каквих нових података о којима је требало да обавесте надлежног јавног тужиоца.** Када је реч о наводном пропусту који се састоји у томе што ВБА није одмах о томе обавестила заштитника грађана, ВБА је поступала у складу са чланом 17, став 3 Закона о заштитнику грађана.
- Када је у питању, како је наведено у Вашем акту, „позивање на два различита правна основа”, већ је објашњено из којих разлога се ВБА позвала на Законик о кривичном поступку и Закон о ВБА и ВОА.
- Није тачна тврдња да се овлашћена службена лица ВБА нису легитимисала по службеној дужности, јер опет треба имати у виду да припадници ВБА нису прикупљали обавештења на основу одредаба Законика о кривичном поступку.
- Није тачна ни тврдња да ВБА није сарађивала у законом прописаном поступку контроле, јер се ВБА придржавала прописа, односно члана 17, став 3 Закона о заштитнику грађана, према којем заштитник грађана није овлашћен да контролише рад судова и јавних тужилаштва. Смисао те одредбе је следећи: уступање података трећим лицима ради вођења неког другог поступка који није кривични, што се односи и на уступање заштитнику грађана, имало би прејудуцирајући карактер у односу на рад правосудних органа. Такође, Одбор за контролу служби безбедности Народне Скупштине Републике Србије својим закључцима са 13 седнице (акт бр.2045-1 од 30. јануар 2015. године-заведен у ВБА) и Генерални инспектор служби акт (СтПов бр.13-12 од 04. фебруара 2015. године) установили су да **је ВБА поступала у складу са законима и прописима**.
- Напомињемо да министар одбране **није издао незаконит налог**, који, самим тим, директор ВБА није могао да одбије.

- Приликом одлучивања о означавању докумената ознакама тајности, ВБА се руководи садржајем документа и штетом која би настала у складу са чланом 35, став 3 Закона о ВБА и ВОА. Напомињемо да се ознакама тајности штити и методологија рада ВБА која се у документима може видети.

Када је у питању Део 3. ПРЕПОРУКЕ које се односе на ВБА, наводимо следеће:

Тач. 9, 10, 11, 12. и 17.

Овлашћена службена лица ВБА су у конкретном случају поступала у складу са Законом о ВБА и ВОА и Уредбом о одређивању послова безбедносне заштите одређених лица и објеката („Сл. гласник Републике Србије”, бр. 72/2010 и 64/2013), те самим тим не постоје основ ни потреба за утврђивање одговорности, распоређивање на друго радно место и изрицање дисциплинских казни.

Напомињемо да су обука припадника ВБА и предузимање других мера од ВБА у **искључивој надлежности директора ВБА**, на основу члана 37, став 1 и члана 38, став 1 Закона о ВБА и ВОА.

Тач. 13, 14. и 15.

Директор ВБА није добио незаконит налог од министра одбране. У случају да прими незаконит налог, директор ВБА би поступио у складу са одредбама Закона о ВБА и ВОА и Закоником о кривичном поступку.

Тач. 16.

Напомињемо да не постоје законски услови за опозив тајности података садржаних у документу ст. пов бр. 44-123 од 7. октобра 2014. године, јер би тиме био прекршен члан 35 став 3 Закона о ВБА и ВОА, што се посебно односи на методе прибављања безбедносних и обавештајних података. Такође, у члану 19, став 2 Закона о тајности података прописан је рок престанка тајности за податке који су означени као строго поверљиво, који износи 15 година, а у члану 22, став 1, тачка 3 истог закона прописано да се може извршити опозив тајности са података који су означени као строго поверљиво „најмање једном у пет година”.

Тач. 18.

Војнобезбедносна агенција је поступала у складу са прописима, тако да Група за унутрашњу контролу није имала основу ни потребу за ангажовање.

Закључак:

Проблемом о којем је реч бавиле су се и друге институције надлежне за контролу рада служби безбедности, те овом приликом желимо да прикажемо и њихове закључке:

- Одбор за контролу служби безбедности Народне Скупштине Републике Србије својим закључцима са 13 седнице установио да је **ВБА поступала у складу са законским прописима** (акт бр.2045-1 од 30. јануар 2015. године-заведен у ВБА).
- **Исто то је утврдио** и Генерални инспектор служби (акт СтПов бр.13-12 од 04. фебруара 2015. године)

На основу свега изнетог, закључујемо да су овлашћена службена лица ВБА у конкретном случају поступала у складу са прописима и савесно и одговорно обављала своје послове и задатке.

Умножено у 2 (два) примерка

и достављено:

- наслову и

- а/а.

Subject **Zaključci 13. sednice Odbor za kontrolu SB**
From Gorica Durkalic <gorica.durkalic@parlament.rs>
To <vba@mod.gov.rs>
Date 2015-01-28 20:55

- Zaključci 13 . sednica Odbor za kontrolu SB.pdf (~764 KB)

Горица Дуркалић
Секретар Одбора за контролу служби безбедности
Народна скупштина Републике Србије
Краља Милана 14, 11000 Београд
тел: 011 3026-041
моб: 064 234 28 52
факс: 011 3617 761

30 JAN 2015

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
ВОЈНО-ВОЗДУШНИ ОДБОР
2045-1

ЗАКЉУЧЦИ

13. седнице Одбора за контролу служби безбедности

1. С обзиром на то да Заштитник грађана није пружио ваљане доказе за тврдњу да је Војнобезбедносна агенција незаконито примењивала поступке и мере за тајно прикупљање података према лидерима синдикалних организација, појединим страначким првацима и носиоцима тужилачке и судске функције, Одбор сматра да Војнобезбедносна агенција није незаконито примењивала наведене мере.
2. У склопу контраобавештајне и безбедносне заштите штићених личности и предузимања законом прописаних мера приликом инцидента у којима су учествовали припадници Министарства одбране и Војске Србије, припадници Војнобезбедносне агенције су у оквиру мешовитог тима, формираног по наредби министра одбране прикупљали податке и обавештења о инциденту који се догодио 28. септембра 2014. године. Обављени разговори са очевицима догађаја нису вршени у оквиру било каквог судског поступка, о истима нису сачињаване било какве службене белешке нити записници о испитивању сведока, па самим тим не могу бити доказ било ког поступка. Припадници Војнобезбедносне агенције нису „скидали“ камере са објеката у близини места где се догодио инцидент, већ су, у склопу прикупљања потребних обавештења о догађају, од експозитура „Комерцијалне“ и „Alpha“ банке писано тражили доставу снимака камера за критични период. Након што су уз пропратни акт снимци достављени, Војнобезбедносна агенција је исте проследила надлежном јавном тужилаштву које води предкривични поступак.
3. Поводом одбијања Министарства одбране и Војнобезбедносне агенције да Заштитнику грађана, на његов захтев, доставе изјаве, камере са снимцима и сва остала прикупљена сазнања у вези са инцидентом од 28. септембра 2014. године, Одбор сматра да се не ради о намерама за непоштовање важеће законске регулативе, већ о различитом тумачењу исте. Наиме, став Министарства одбране и Војнобезбедносне агенције почива на одредби члана 43. став 2. тачка 1. Законика о кривичном поступку према којем је јавни тужилац, руководилац предистражног поступка и једини овлашћен да повodom тог поступка даје налоге о поступањима са подацима из списка предмета, али и члана 17. став 3. Закона о Заштитнику грађана према којем он није овлашћен да контролише рад јавних тужилаштава. С друге стране, став Заштитника грађана је заснован на одредби члана 17. став 1. Закона о Заштитнику грађана према којем је он овлашћен да контролише поштовање права грађана, да утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, ако се ради о повреди закона, других прописа и општих аката.
4. У циљу наставка добре сарадње која је била устаљена пре критичног догађаја између надлежних државних органа, па тако и Министарства одбране и

Заштитника грађана, Одбор налази да је пожељно да надлежни јавни тужилац, као руководилац предистражног поступка, изда конкретне налоге Војнобезбедносној агенцији поводом захтева Заштитника грађана, након чега би та агенција и Министарство одбране одмах поступили по налогу.

5. Позива се Заштитник грађана да изврши најављену контролу Војнобезбедносне агенције Министарства одбране Републике Србије по питањима о којима је та контрола већ била најављена, али је због предметног тренутног неслагања у тумачењу надлежности за законито поступање, била одложена.
6. Свестан улоге Заштитника грађана у обезбеђењу и заштити Уставом загарантованих права и слобода грађана, уверен у наставак досадашње добре сарадње, Одбор позива Заштитника грађана да убудуће са свим сазнањима о неправилностима и незаконитог поступања служби безбедности обавести овај Одбор и друге надлежне органе задужене за контролу служби безбедности без претходног изношења тих незаконитости и неправилности у јавности јер се тима изазива беспотребно узнемирење јавности и штети угледу служби безбедности.